

Shranjen tako skrbno, da ga ne najde več

O usodi Borštnikovega srečanja in Borštnikovih prstanov so se včeraj pogovarjali dobitniki te prestižne gledališke nagrade. Srečanje je kljub vzponom in padcem politike in države ostalo in pokazalo, da je v kulturi moč našega naroda

FRANJA ŽIŠT

"Borštnikovo srečanje je pomembna zaščitna znamka Maribora in hkrati kakovosti in ustvarjalne živosti slovenskega gledališča." Tako je začetek praznovanja 50. obletnice Festivala Borštnikovo srečanje v predsedniški palači v Ljubljani napovedala umetniška direktorica festivala **Alja Predan**. "Upam, da bo oblast dojela pomen in veliko zgodovinsko težo festivala in ga prepoznala kot investicijo v prihodnost," je še položila upe v roke predsednika države **Boruta Pahorja**. K sebi je povabil vse igralce, ki so si kdaj nadeli Borštnikov prstan. Od 45 se jih je srečanja udeležila večina od 24 še živih igralcev.

Mogoče ga bodo našli vnuki

Povabilo v predsedniško palačo ni bilo edino, kar bo storil, da bo festival ostal tudi v prihodnje, je v nagovoru izpostavil Pahor. Prepričan je, da kulturi dolgujemo "pomembno vlogo in spoštovanje", zato mora festival ostati živ in živahen, zavoljo dosedanjih nagradencev kot tudi navdih novim rodovom. Igralci so bili zadovoljni, da so se lahko po dolgem času, kot je dejala igralka **Štefka Drolc**, dobitnica prstana leta 1983, srečali v tako velikem številu.

"Ne vem, koliko v tem času politiki kontaktirajo kulturnike, da bi se posvetovali o problemih, ki nas vse težijo. Mislim pa, da nas ljudje ne pozabijo," je Drolčeva odgovorila na vprašanje, ali politika prepogosto pozablja na moč in ideje, ki jih premorejo kulturni ustvarjalci in poustvarjalci. Dobitnica največjega priznanja v gledališču si želi, da bi bilo domovini v prihodnje lepo, in upa, da se bo Borštnikovo srečanje še dolgo ohranilo. Pa prstan? "Imam ga shranjenega. Tako zelo, da ga ne najdem več. Mogoče ga bodo čez leta našli vnuki. Sigurno je nekje doma."

Ne na roki, ampak v srcu

"Borštnikov prstan se ne nosi na roki, ampak v srcu," pravi igralec **Peter Ter-**

Igralci so bili zadovoljni, da so se po dolgem času srečali, razveselili pa so se tudi prstanov, ki so jim jih izdelali otroci.

novšek, ki si ga je za včerajšnji sprejem – prejel ga je leta 2006 - nadel. S soigralcem **Vladom Novakom** – lanskim dobitnikom prstana - sta si pripovedovala anekdote o tem zlahtnem nakitu. "Borštnikovo srečanje je kljub vsem vzponom in padcem politike in države ostalo, in to v dobri kondiciji. Mislim, da je pokazalo – na njem sem prisoten od leta 1971 kot soustvarjalec ali nastopajoči -, da je v kulturi moč slovenskega naroda. Mogoče se pre malo zavedamo, da je slovenski mali narod lahko ponosen in aktiven član evropske družbe," je razmišljal **Ternovšek**. O nadaljnji usodi festivala, ki ga prav tako pesti kriza, pa **Novak** razmišlja: "Ob vseh pretnjah, ki se nam kažejo v zadnjem času, predvsem v Mariboru, velja stari rek, da se nobena juha ne poje tako vroča, kot se skuha. Nisem bil zaskrbljen ob izjavah mariborskega vrha, kako bodo vzeli denar kulturi in nevladnim organizacijam. Zadevo so želeli pokazati malo preveč dramatično, kar je bila napaka. Taka slikovitost ne vodi nikamor. Zdaj bodo končno premislili, preden bodo kaj povedali, tako na občinskem kot tudi državnem nivoju."

Pa bi politika ob tem morala bolj poslušati kulturnike, jih celo vprašati za kak nasvet? "Bolje, da ne. Mi radi postavljamo ogledalo družbi in politika bi se v tem ogledalu zelo nerada videla. Zato imajo prav, da nas preveč ne sprašujejo," meni **Ternovšek**. **Novak** doda: "Ko poslušam pametne izjave ljudi z ulice, strokovnjakov, ki se spoznajo na problematiko, s katero se sooča Slovenija, se vprašam, zakaj se pa ta pamet v naših življenjih bolj ne odraža. Politika bi morala več-

"Ob kulturnem prazniku vzkljemo, 9. februarja je že mraz in naši poganjki spet zmrznejo"

krat vprašati za mnenje strokovnjake, ki niso v politiki, in tudi preprosto kmečko pamet."

Cenjeni šele čez mejo

Igralec **Ivo Ban** pravi, da ne bi imel nič proti, če bi država, oblast ali pa vsaj resorno ministrstvo, kdaj prisluhnilo "ljudem iz prakse". "Okoli Borštnika se sami s sabo malo ukvarjamo, 8. februarja ob kulturnem prazniku malo vzkljemo, 9. februarja je že mraz in naši poganjki spet zmrznejo," je slikovit **Ban**, kako jih upoštevajo pri odločanju. Kljub temu da je slovensko gledališče izjemno kvalitetno. "Ni naključje, da smo tako cenjeni. A samo, da pridemo čez mejo. Doma pa smo na poziciji 'saj so dobri, imamo jih' in stvari tečejo naprej."

Prihodnje leto bo minilo 20 let, odkar je **Ban** dobil prstan, in to so bili časi, ko so se igralci ob Borštnikovem srečanju še srečevali, dlje časa ostajali v Mariboru. Danes druženja in topline, ki so jo včeraj na srečanju oživili, ni več, najbrž tudi zaradi pomanjkanja denarja, razmišlja **Ban**. "Sem pa vesel, da sem po prejemu prstana dobil še dve priznanji, kar pomeni, da me niso ob prstanu že odpisali." Tudi ko igralec **Jurij Souček** – ta je dvajseto obletnico prejema prstana praznoval lani - od daleč pogleda na gledališče in dogajanje okoli njega, se mu stoji po starih časih. "Danes bi se za takle teater, ki ga včasih gledam, težko odločil. Ne vem, če bi se odločil, da bi bil igralec. Ljudje bi gledali samo še pritlehne komedije in stand-up. Včasih sem kar žalosten."